

To E or not to E – ehk Starmani ülikiire 10G internet kortermajadesse ja ettevõtetele

7 aastat tagasi Autor: [Marko Habicht](#)

Tehnoloogiaajakirjanik Henrik Roonemaa alustas päevajuhina Starmani koosviibimist tabavalt: miks nii kiire, miks nii palju?! Ning see küsimus on õigustatud, sest meil ei ole sellega täna mitte midagi teha, eriti veel kodutarbijana. Olgugi, et isiklikult mina ei mäleta aega, mil 3G tundunuks liiga kiire, mäletan ehedalt, kui 4G eest küsiti rõõvellikult suuri summasid ning kiirused olid ebamõistlikud. Miks mulle see kõik, sellise hinnaga? Nüüd aga tutvustati 10 Gbit/s interneti ja küsimus on taas õhus teravamalt kui varem.

Samas tundus ka vana Pentium 2 arvutiga 20 GB ketas samuti igavesti suur. Kellel Seda vaja on?!

Nüüd on hinnad mõistlikuks loksunud ning kõik alla 4G tundub lohisevalt aeglaene, sh mobiilsed seadmed karjuvad, et nende 64 GB mälu hakkab täis saama. Ehk tööriist kujundab inimest ning küll see 10G internet ka peagi kasutust leiab. Hetkel on näiteks 4K videopilt kõva sõna, aga üks hetk on 8K, sh VR 360 jne ja siis juba vaatadki, kuidas 10G internet hakkab ajale jalgu jääma.

Kui elad eramus või mujal haja-asustusega alal, pole mõtet edasi lugedagi.

Paraku nagu kõik teistelgi teenusepakkujatel ei mõjuta see uudis kedagi muud, kui uusi või vanu suuri kortermaju. Kõik, kes on Starmani kliendid, peaksid saama juba 500 Mbit/s ja uus ühendus tuleb sinna, kus on investering mõistliku tasuvusega. Ettevõtjana ma saan täielikult aru investeeringu tasuvusest, kuid elades kõrghaljastuse ja hajuasustusega Nõmmel, on mul kliendina seda teemat raske alla neelata.

Interneti ligipääs peab olema jalgrattasõidu kaugusel

See loosung võeti kasutusse, kui alustati Eesti e-riigistamist ning olematu eelarvega kaotati ära suur osa valitsuse paberimajandust ning otsustati, et internet peaks olema kättesaadav kõigile, mõistlikul kaugusel.

Praeguseks teeb Eesti koostööd üle maailma 56 erineva riigiga, et ka nende tehnoloogiakauged valitsused jõuaks e-riikide sekka, mis kõlab absurdelt, mõeldes, et meil levib mobiililevi ja internet peaaegu igal pool.

Võrgutihedus on parem, kui Euroopa pealinnas Brüsselis ning lihtsalt interneti saamiseks ei pea tegelikult mitte kuhugi minema. Kehvemal juhul peab vaid operaatorit vahetama, kuna ühel on rohkem ja teisel on vähem.

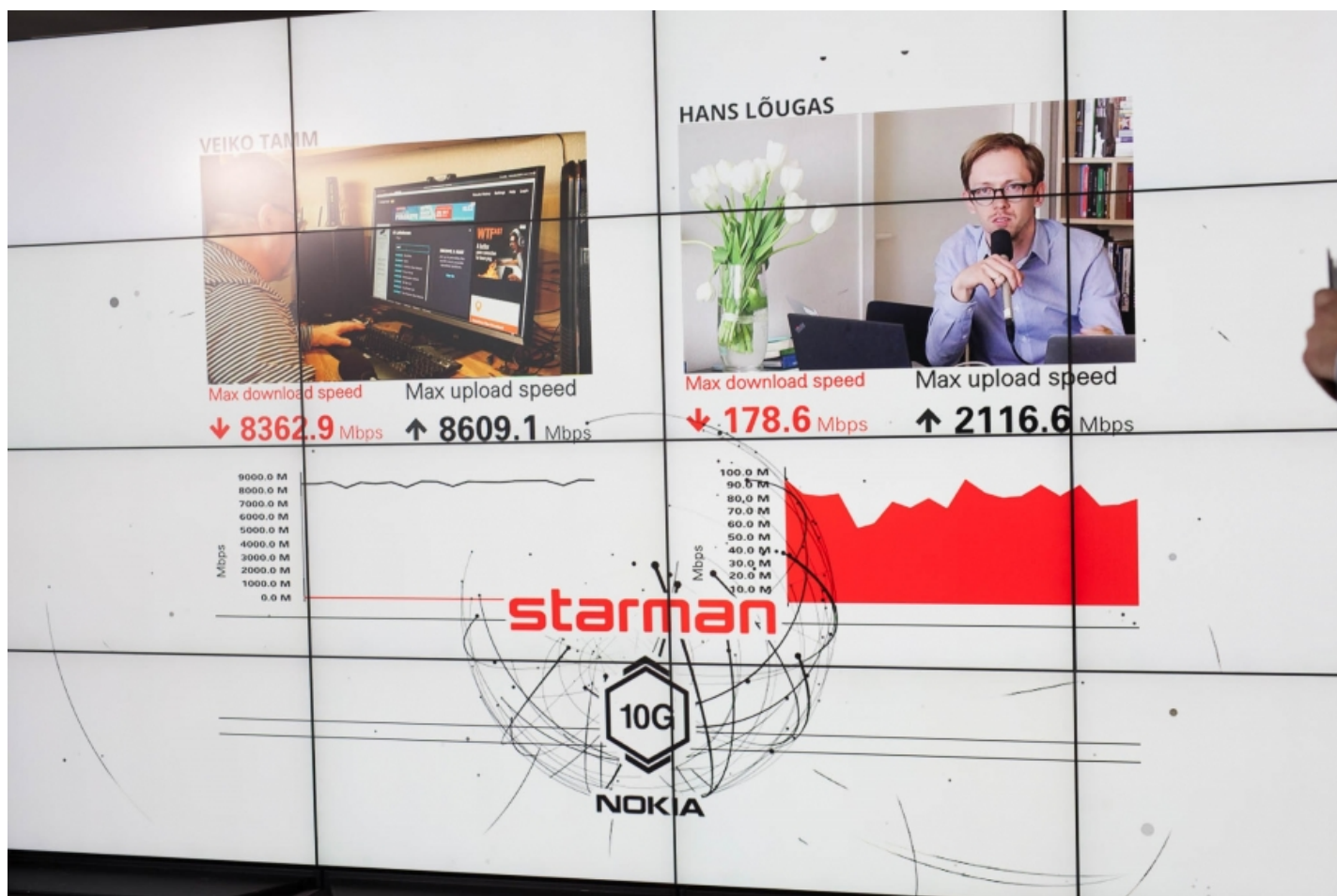
Kahjuks päris kiire internet aga jääb nii mõnelegi kättesaamatuks, isegi kui fiibrivõrgu sõlm on värava taga, maksab viimased paarsada meetrit rohkem, kui järgnevad 10 aastat üle õhu interneti kasutada.

Starmani tulevik on olevik – Veiko Tamm

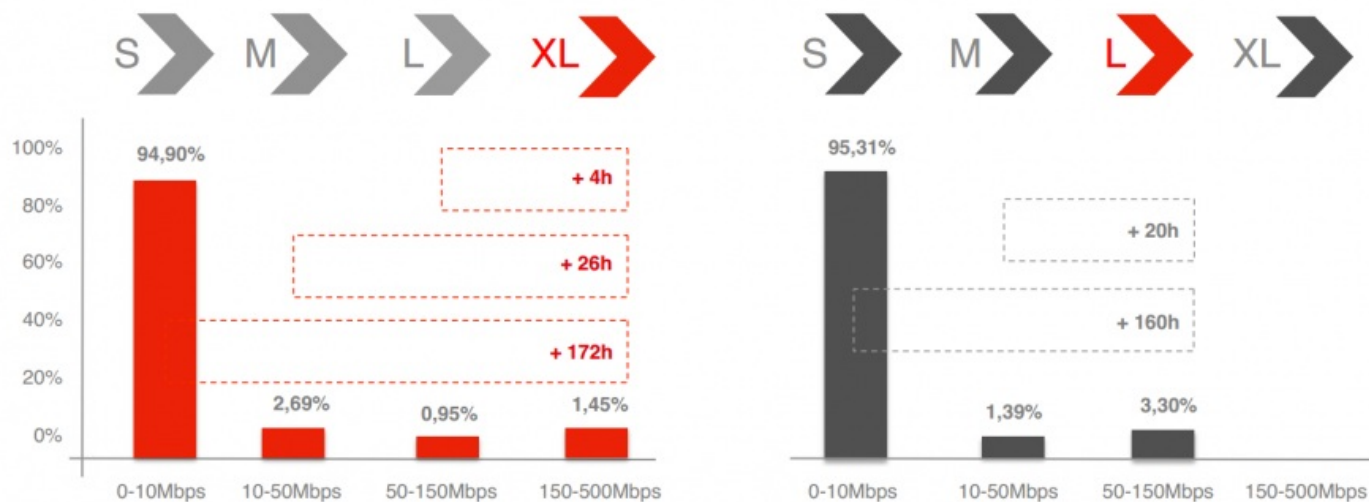
ESIMENE 10G VÕRK EUROOPAS

Hetkel ei olnud katsejänelstel *grand old* it-mehel Veiko Tammel ning Geeniuuse peatoimetajal Hans Lõugasel suurt midagi kiire internetiga teha peale omavahelise failivahetuse: ei ole Youtube'is nii suuri videoid ega suuda Dropbox nii kiirelt faile vastu võtta kui 10G internet lubaks. Hetkel veel! Isegi kui tavaline *upload* / *download* ei ole määravaks, on juba hetkel peamiseks pudelikaelaks kõiksugused videostriimimised. Olgugi, et 10G tundub ebarealistlik, on arvutuslikult juba praegu saadavate 360 kaamerate maksimumsuutlikus rohkem, kui see ühendus suudaks kannatada. Näiteks 10K video 60 fps saaks selle ühenduse ressursi juba ära tarvitada.

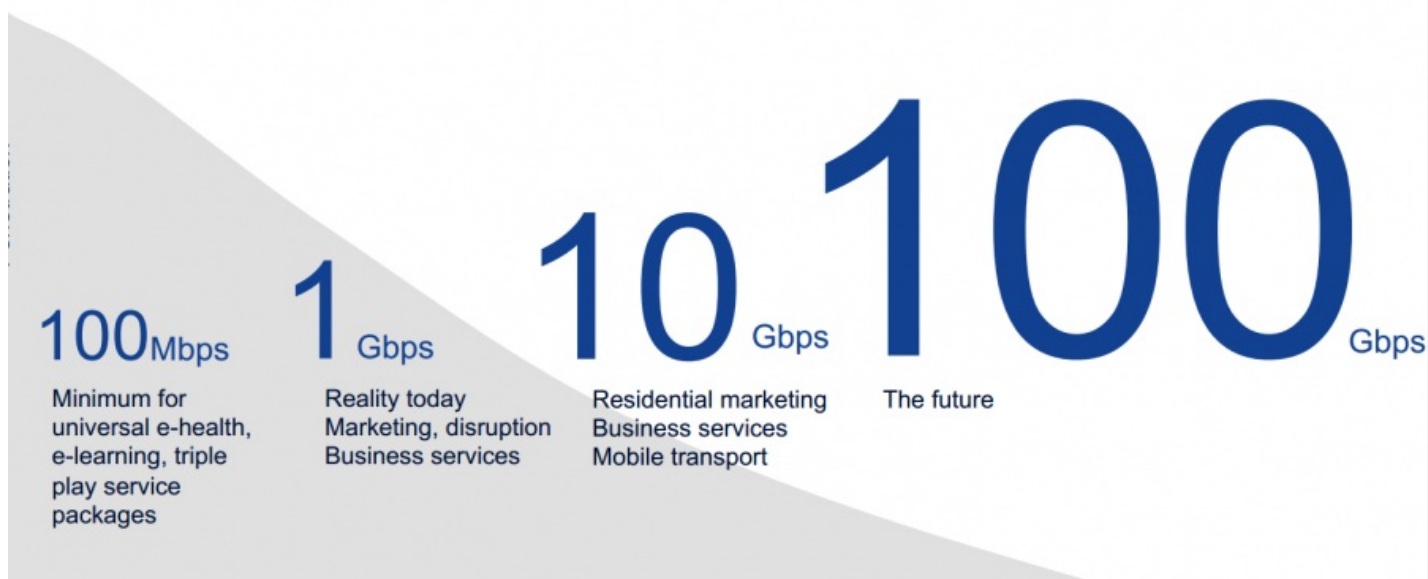
Kuid ega internetioperaator ei müü interneti kiirust, vaid aega. Võttes võrdlusesse klientide keskmist kuus alla laetud andmemahtu, on sama koguse andmete liigutamiseks S-paketis 172 tundi rohkem, kui XL paketis. Kui palju maksab sinu aeg?

Millal on 10G realselt kättesaadav ja kellele?

Esimesena valitakse välja olemasolevate klientide hulgast Kõige suurema interneti tarbimisega majad ja kliendid ning pakutakse uude võrku liitumist. Vanadele ei tähenda see midagi, sest uus võrk saab olema paralleelne vanaga. Uued kortermajad on juba üldiselt fiibriga varustatud ning seega kõik eeldused liitumiseks olemas. Väikesed metsatalud võivad kiirest netist suu puhtaks pühkida: maal elamine on teadlik valik ja luksus.

The need for speed

Hetkel on viisaastaku plaanis 40% klientidele suutlikus pakkuda uuel tehnoloogial ühendust.

Avalikud paketid jäävad laega 500/500 Mbit/s, kuid napp "tahan rohkem" jääb neile, kes seda päriselt tahavad ning neile tehakse pakkumine individuaalsele arvule gigabittidele sekundis.

Muidugi hoonetes, mis on juba uude lahendusse lülitatud, tehakse klientidele suunatud pakkumisi.

Palju maksab? Sellest rääkida ei tahetud, kuid väidetavalt internet ise ei maksa midagi, vaid seadmed, mis kliendile koju tuuakse on need, mis hinna krõbedamaks teevad.

Sümboolseteks interneti avatseremoonia nn lindilõikajateks olid kohale kutsutud Starmani toetatud noorsportlane Kelly Sildaru ning Majandusminister Kadri Simson.

- [Uudised](#)
- [Andmeside](#)
- [Võrguseadmed](#)